

Opinie Polaków na temat walki ze zmianami klimatycznymi przed zbliżającą się światową konferencją klimatyczną w Kopenhadze

TNS OBOP dla
Przedstawicielstwa Komisji
Europejskiej w Polsce

listopad 2009

Agata Zadrozna
agata.zadrozna@tns-global.pl

SPIS TREŚCI

Spis Treści	3
Informacje o badaniu.....	4
Główne wyniki	5
1. Opinie na temat konieczności aktywnego przeciwdziałania zmianom klimatycznym.....	7
2. Walka ze zmianami klimatycznymi a wzrost gospodarczy	8
3. Opinie na temat płacenia przez elektrownie za emisję dwutlenku węgla.....	9
4. Korzyści wynikające z walki ze zmianami klimatycznymi	10
5. Skutki uboczne walki ze zmianami klimatycznymi.....	12
6. Opinie o roli Unii Europejskiej i poszczególnych państw członkowskich w walce ze zmianami klimatycznymi....	13
7. Wiedza na temat pakietu klimatycznego Unii Europejskiej i jego założeń	15
8. Poparcie dla realizacji założeń pakietu klimatycznego przez Polskę	18
9. Opinie na temat używania czystej energii.....	20
10. Deklaracje gotowości ponoszenia większych opłat za czystą energię.....	21
11. Wiedza o światowej konferencji klimatycznej w Kopenhadze	23
12. Przewidywania dotyczące ustaleń konferencji.....	24
Tabele	26
Kwestionariusz	48

INFORMACJE O BADANIU

KLIENT:	Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce
TEMAT:	Opinie Polaków na temat walki ze zmianami klimatycznymi przed zbliżającą się światową konferencją klimatyczną w Kopenhadze
TERMIN REALIZACJI BADAŃ:	23-24 listopada 2009 roku
PRÓBA	Losowa, reprezentatywna próba 1000 Polaków w wieku 18 i więcej lat
METODOLOGIA BADANIA:	Wywiady telefoniczne (CATI)
BADANIE Z 2008 ROKU:	Realizowane w 17-19 października na losowej reprezentatywnej próbie 500 Polaków w wieku 18 i więcej lat metodą wywiadów telefonicznych przez TNS OBOP
AUTOR RAPORTU:	Agata Zadrożna

GŁÓWNE WYNIKI

- Przeważająca większość Polaków (84%) uważa, że zmiany klimatyczne stanowią zagrożenie, któremu trzeba aktywnie przeciwdziałać, jednak poparcie dla walki ze zmianami klimatycznymi w porównaniu z jesienią zeszłego roku spadało o 8 pkt. proc.
- Ponad dwie trzecie Polaków (69%) jest przekonanych, że ze zmianami klimatycznymi należy walczyć, nawet gdyby miało to być szkodliwe dla wzrostu gospodarczego. Z drugiej strony w ciągu minionych 12 miesięcy znacząco (z 20% do 26%) wzrósł odsetek osób, które są przeciwnego zdania.
- 63% Polaków uważa, że elektrownie powinny płacić za emisję całego dwutlenku węgla, który powstaje przy produkcji energii. To o 3 pkt. proc. więcej niż przed rokiem. Co czwarty (26%) badany, przeciwnie, jest zdania, że elektrownie za całą emisję płacić nie powinny. Odsetek ten również jest wyższy niż przed rokiem – o 6 pkt. proc.
- Główną korzyścią wynikającą z daniem Polaków z walki ze zmianami klimatycznymi jest czystsze środowisko (64%).
- Uboczne skutki walki ze zmianami klimatycznymi to według respondentów przede wszystkim wzrost cen energii (59%).
- Trzy czwarte (75%) badanych Polaków jest zdania, że Unia Europejska powinna odgrywać rolę światowego lidera w walce ze zmianami klimatycznymi.
- Ponad połowa (59%) ankietowanych uważa, że każde państwo członkowskie powinno samodzielnie decydować, jakie działania związane z walką ze zmianami klimatycznymi może wprowadzić. Natomiast więcej niż co trzeci (37%) woli, żeby decyzje w tej kwestii były podejmowane na szczeblu Unii Europejskiej.
- Co drugi Polak (50%) słyszał o pakiecie klimatycznym Unii Europejskiej, przy czym co dziesiąty (10%) zna jego założenia, a pozostali (40%) tylko o nim słyszeli.
- Co piąty (20%) badany nie tylko słyszał o Europejskim Systemie Handlu Emisjami (ETS), ale także wie, na czym on polega. Dalsze 30% badanych słyszało o ETS, ale nie zna zasad funkcjonowania tego systemu.
- Spośród poszczególnych założeń pakietu klimatycznego UE Polacy najczęściej słyszeli o tym, że biopaliwa do 2020 roku mają zaspokajać 10% potrzeb sektora transportowego oraz o tym, że do 2020 roku o 20% ma wzrosnąć wydajność energetyczna i wykorzystanie energii odnawialnej.
- Co dziesiąty (10%) Polak popiera bez żadnych zastrzeżeń realizację założeń pakietu klimatycznego UE przez Polskę. Dla 50% niezbędnym warunkiem, który powinna spełnić Polska realizując założenia pakietu, jest ochrona najuboższych gospodarstw domowych przed skutkami

rosnących cen energii. 37% badanych uważa, że warunkiem powinno być dostosowanie celów ustalonych dla Polski do faktu, że nasza gospodarka uzależniona jest od spalania węgla.

- Polacy niemal powszechnie (96%) są zdania, że powinniśmy używać więcej czystszej energii – wytwarzanej z „czystszych technologii” lub pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
- Ponad dwie trzecie (67%) badanych deklaruje, że byliby skłonni zapłacić więcej za czystą energię. 27% nie zgodziłoby się płacić więcej.
- Respondenci, którzy zgodziliby się płacić więcej za energię z czystych źródeł, na ogół (66%) są skłonni zaakceptować jedynie niewielką podwyżkę – do 10%. Co czwarty (26%) mógłby płacić do 20% więcej. Jedynie trzech na stu (3%) zgodziłoby się, aby podwyżka wyniosła do 30%, a tylko jeden na stu (1%) zaakceptowałby wzrost cen energii o więcej niż 30%.
- O planowanej na 7-18 grudnia światowej konferencji klimatycznej w Kopenhadze słyszał nieco więcej niż co trzeci (37%) Polak.
- Co trzeci (33%) respondent wierzy, że na zbliżającej się konferencji klimatycznej uda się osiągnąć porozumienie w kwestii ograniczania emisji gazów cieplarnianych o 30% przez Unię Europejską i inne kraje uprzemysłowione.
- 41% badanych uważa, że w czasie konferencji klimatycznej uda się podjąć konkretne zobowiązania dotyczące pomocy finansowej państw bogatszych dla rozwijających się w ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych.
- 44% Polaków sądzi, że na konferencji klimatycznej uda się osiągnąć kompromis w sprawie pozwoleń na emisję gazów cieplarnianych i handlu tymi pozwoleniami.

1. OPINIE NA TEMAT KONIECZNOŚCI AKTYWNEGO

PRZECIWDZIAŁANIA ZMIANOM KLIMATYCZNYM

W ciągu ostatniego roku znacząco spadło w Polsce poparcie dla walki ze zmianami klimatycznymi, jednak wciąż przeważająca większość społeczeństwa (84%) uważa, że zmiany klimatyczne stanowią zagrożenie, któremu trzeba aktywnie przeciwdziałać.

Jesienią 2008 roku 6% Polaków stwierdziło, że nie ma potrzeby, aby aktywnie przeciwdziałać zmianom klimatycznym. Obecnie odsetek ten sięga 13%. W tym samym czasie o 8 pkt. proc. (z 92% do 84%) zmniejszyło się poparcie dla walki ze zmianami klimatu.

Kobiety (89%) częściej od mężczyzn (79%) uważają zmiany klimatyczne za zagrożenie, któremu należy aktywnie przeciwdziałać. Odsetek osób będących zdania, że ze zmianami klimatu trzeba walczyć, jest podobnie wysoki we wszystkich grupach wieku i wykształcenia. Nie zależy on również od miejsca zamieszkania respondentów.

Najwięcej osób, które nie widzą potrzeby aktywnego przeciwdziałania zmianom klimatycznym, jest wśród mężczyzn (17%), badanych w wieku 40-49 lat (20%) oraz respondentów z wykształceniem wyższym (16%).

2. WALKA ZE ZMIANAMI KLIMATYCZNYMI A WZROST GOSPODARCZY

Większość Polaków (69%) uważa, że ze zmianami klimatycznymi należy walczyć, nawet gdyby miało to być szkodliwe dla wzrostu gospodarczego. Odsetek ten nie zmienił się istotnie w porównaniu z zeszłym rokiem, kiedy podobny pogląd wyrażało 71% badanych.

Z drugiej strony w ciągu minionych 12 miesięcy znacząco (z 20% do 26%) wzrósł odsetek Polaków, którzy sądzą, że nie należy walczyć ze zmianami klimatycznymi, jeśli miałyby to mieć negatywny wpływ na wzrost gospodarczy.

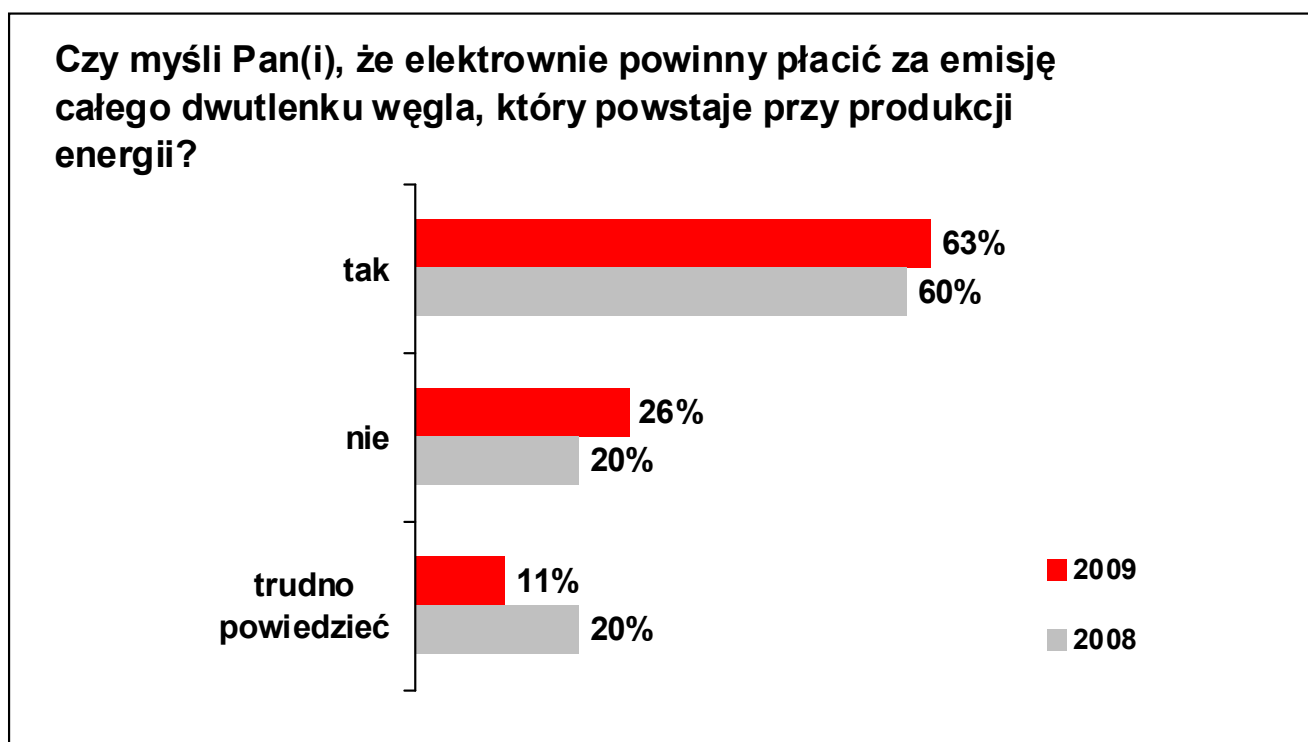
O tym, że ze zmianami klimatycznymi należy walczyć, nawet gdyby miało to być szkodliwe dla wzrostu gospodarczego, przekonane są nieco częściej kobiety (71%) niż mężczyźni (67%). Powszechność takiego poglądu wzrasta wraz z wiekiem badanych od 66% wśród 18-29-latków do 73% wśród osób w wieku 60 lat i więcej.

Najczęściej nie zgadzają się z poglądem, że ze zmianami klimatycznymi trzeba walczyć nawet kosztem wzrostu gospodarczego, osoby w wieku 18-29 lat (33%), z wykształceniem wyższym (31%) oraz mieszkańcy miast od 100 do 500 tys. (32%).

3. OPINIE NA TEMAT PŁACENIA PRZEZ ELEKTROWNIE ZA EMISJĘ DWUTLENKU WĘGLA

63% Polaków uważa, że elektrownie powinny płacić za emisję całego dwutlenku węgla, który powstaje przy produkcji energii. To o 3 pkt. proc. więcej niż przed rokiem. Co czwarty (26%) badany, przeciwnie, jest zdania, że elektrownie nie powinny płacić za całą emisję. Odsetek ten również jest wyższy niż przed rokiem – o 6 pkt. proc. Spadła natomiast liczba niezdecydowanych – z 20% do 11%.

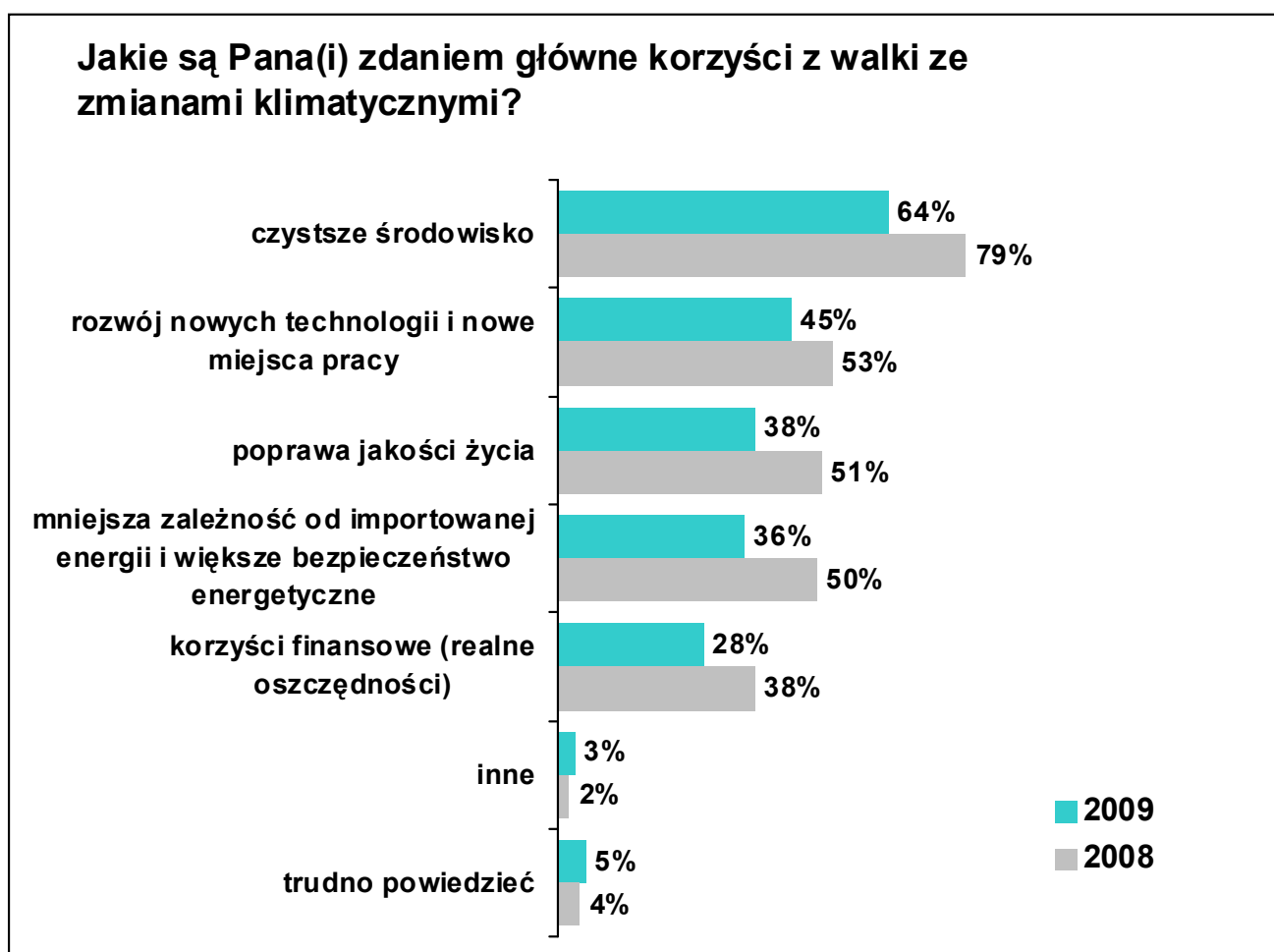
Elektrownie powinny płacić za całą swoją emisję dwutlenku węgla stosunkowo najczęściej w opinii kobiet (70%), osób w wieku 18-29 lat (65%), 30-39 lat (66%) oraz 60 lat i więcej (65%), a także badanych z miast do 100 tys. mieszkańców (65%).

Odsetek osób będących przeciwnego zdania najwyższy jest wśród mężczyzn (37%), 18-29-latków (31%) oraz mieszkańców miast od 100 do 500 tys. (31%).

4. KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z WALKI ZE ZMIANAMI KLIMATYCZNYMI

Główną korzyścią wynikającą zdaniem Polaków z walki ze zmianami klimatycznymi jest czystsze środowisko (64%). W drugiej kolejności wymieniane są rozwój nowych technologii i nowe miejsca pracy (45%), poprawa jakości życia (38%), mniejsza zależność od importowanej energii i większe bezpieczeństwo energetyczne (36%) oraz korzyści finansowe w postaci realnych oszczędności (28%).

Hierarchia korzyści nie różni się od uzyskanej w badaniu z jesieni 2008 roku, jednak wtedy poszczególne korzyści miały wyższy odsetek wskazań, co wynikało z tego, że respondenci wskazywali jednocześnie większą liczbę korzyści.

* Odsetki nie sumują się do 100% ponieważ respondent mógł udzielić więcej niż jednej odpowiedzi.

Czystsze środowisko najczęściej wymieniane jest przez pięćdziesięciolatków (72%) i osoby z wykształceniem wyższym, najrzadziej zaś przez 18-29-latków (56%) i osoby z wykształceniem podstawowym (59%).

Poprawa jakości życia ma największe znaczenie dla kobiet (46%) oraz osób w wieku 60 i więcej lat (47%). Stosunkowo najrzadziej korzyść tę dostrzegają mężczyźni (30%) oraz trzydziestolatki (30%) i mieszkańcy miast od 100 do 500 tys. (31%).

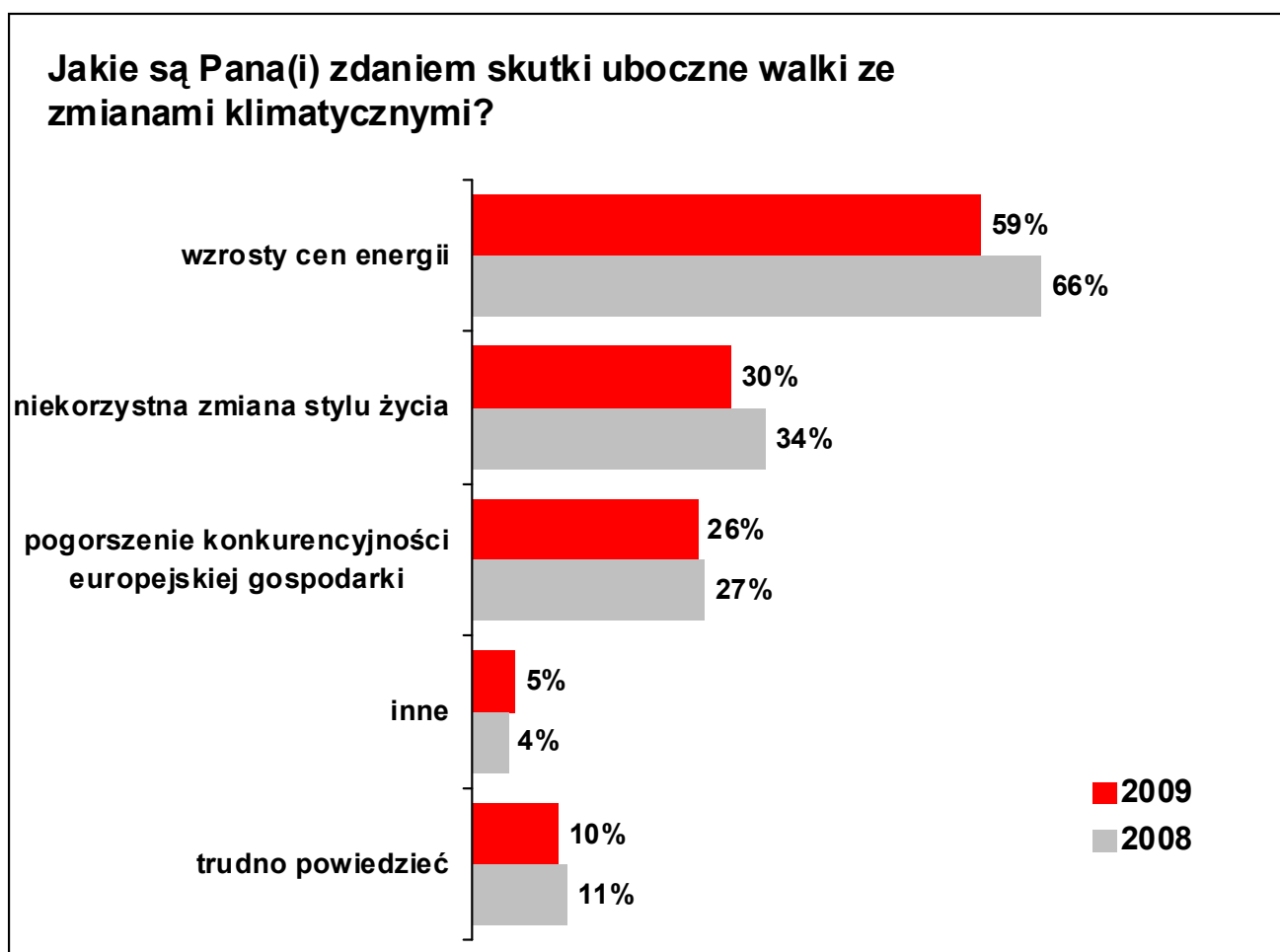
Korzyści finansowe zauważają najczęściej kobiety, pięćdziesięciolatki oraz mieszkańcy wsi (po 32%), natomiast najrzadziej trzydziestolatki (21%).

Rozwój nowych technologii i nowe miejsca pracy są korzyścią dostrzeganą zdecydowanie najczęściej przez mieszkańców miast powyżej 500 tys. (56%), najrzadziej zaś przez osoby z wykształceniem podstawowym (38%) i trzydziestolatków (36%).

Mniejszą zależność od importowanej energii i większe bezpieczeństwo energetyczne zauważają przede wszystkim 18-29-latki (42%), 40-49-latki (41%) oraz mieszkańcy wsi (40%). Najrzadziej wskazują na ten aspekt 30-39-latki (27%), osoby z wykształceniem podstawowym (31%) oraz mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (31%).

5. SKUTKI UBOCZNE WALKI ZE ZMIANAMI KLIMATYCZNYMI

Uboczne skutki walki ze zmianami klimatycznymi to zdaniem Polaków przede wszystkim wzrost cen energii (59%). 30% badanych wskazuje na niekorzystne zmiany stylu życia, a 26% na pogorszenie konkurencyjności europejskiej gospodarki. Hierarchia ważności poszczególnych skutków ubocznych nie zmieniła się istotnie w ciągu ostatniego roku.

* Odsetki nie sumują się do 100% ponieważ respondent mógł udzielić więcej niż jednej odpowiedzi.

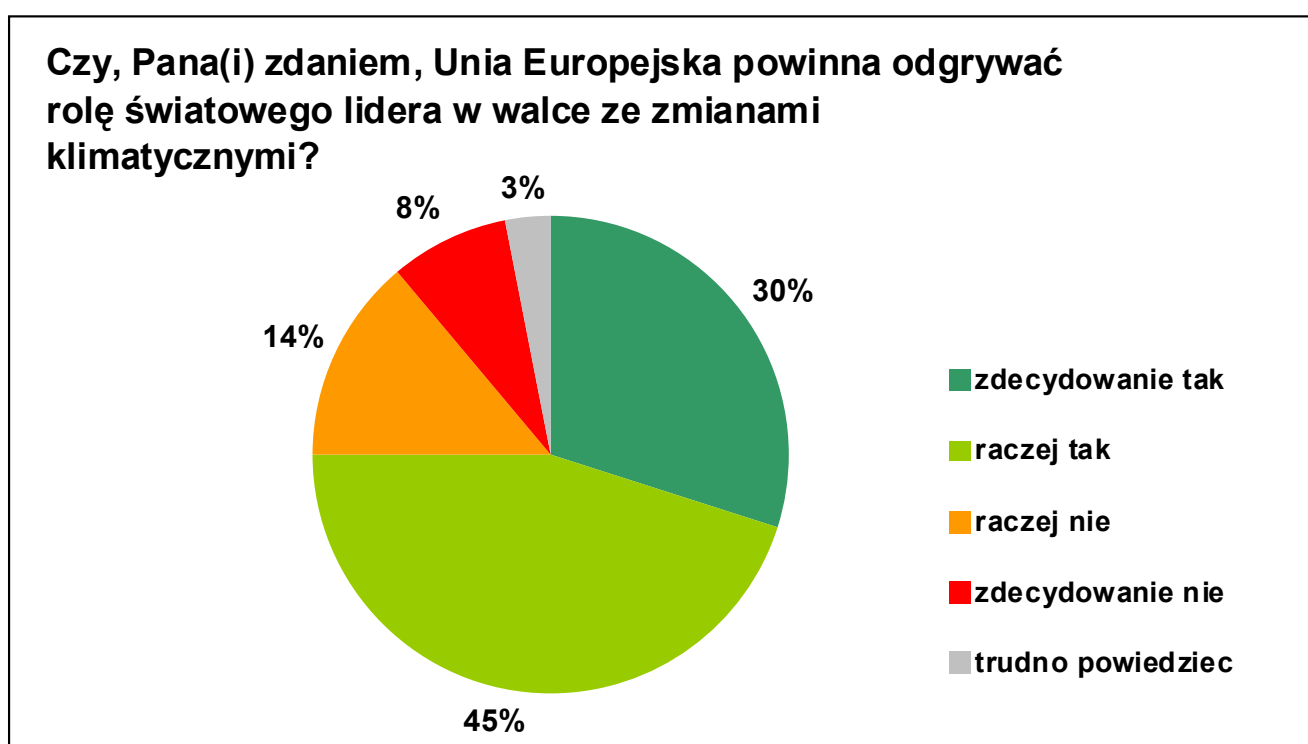
Pogorszenia konkurencyjności gospodarki obawiają się częściej od ogółu badanych mieszkańcy miast od 100 do 500 tys. oraz osoby z wykształceniem wyższym (po 31%). Najrzadziej wymieniają ten aspekt badani z wykształceniem podstawowym i mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (po 22%).

Wzrostu cen energii obawiają się częściej od innych czterdziestolatki i pięćdziesięciolatki (po 65%), najrzadziej zaś trzydziestolatki (50%).

Fakt zauważania niekorzystnych zmian w stylu życia zależy przede wszystkim od płci respondentów - wskazywane są one wyraźnie częściej przez kobiety (38%) niż przez mężczyzn (21%).

6. OPINIE O ROLI UNII EUROPEJSKIEJ I POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH W WALCE ZE ZMIANAMI KLIMATYCZNYMI

Trzy czwarte (75%) badanych Polaków jest zdania, że Unia Europejska powinna odgrywać rolę światowego lidera w walce ze zmianami klimatycznymi (30% podziela ten pogląd zdecydowanie, a 45% raczej). Przeciwną opinię wyraża 22% respondentów (14% raczej, a 8% zdecydowanie). 3% ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

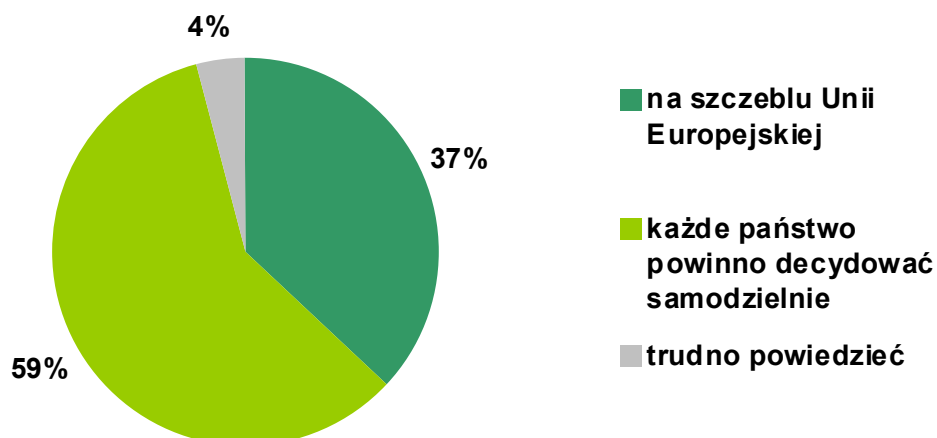
Kobiety (79%) częściej od mężczyzn (68%) uważają, że UE powinna pełnić rolę lidera w walce ze zmianami klimatycznymi. Poparcie dla takiej roli UE jest wyższe w najmłodszej (18-29 lat, 80%) i najstarszej grupie wieku (60 lat i więcej, 77%) niż wśród trzydziestolatków (67%), czterdziestolatków (73%) i pięćdziesięciolatków (72%).

Mieszkańcy wsi (79%) nieco częściej od mieszkańców miast (do 100 tys. – 73%, od 100 do 500 tys. – 70%, powyżej 500 tys. – 70%) uważają, że Unia Europejska powinna być liderem w walce ze zmianami klimatycznymi. Pogląd ten jest także nieco częstszy wśród osób z wykształceniem średnim (79%) i wyższym (75%) niż wśród badanych z wykształceniem podstawowym (67%) i zasadniczym zawodowym (70%).

Ponad połowa (59%) Polaków uważa, że każde państwo członkowskie powinno samodzielnie decydować, jakie działania związane z walką ze zmianami klimatycznymi może wprowadzić. Więcej niż

co trzeci (37%) woli, żeby decyzje w tej kwestii były podejmowane na szczeblu Unii Europejskiej, a 4% nie ma na ten temat zdania.

Czy, Pana(i) zdaniem, decyzje dotyczące walki ze zmianami klimatycznymi powinny być podejmowane na szczeblu Unii Europejskiej, czy też każde państwo członkowskie powinno decydować samodzielnie, jakie działania może wprowadzić?

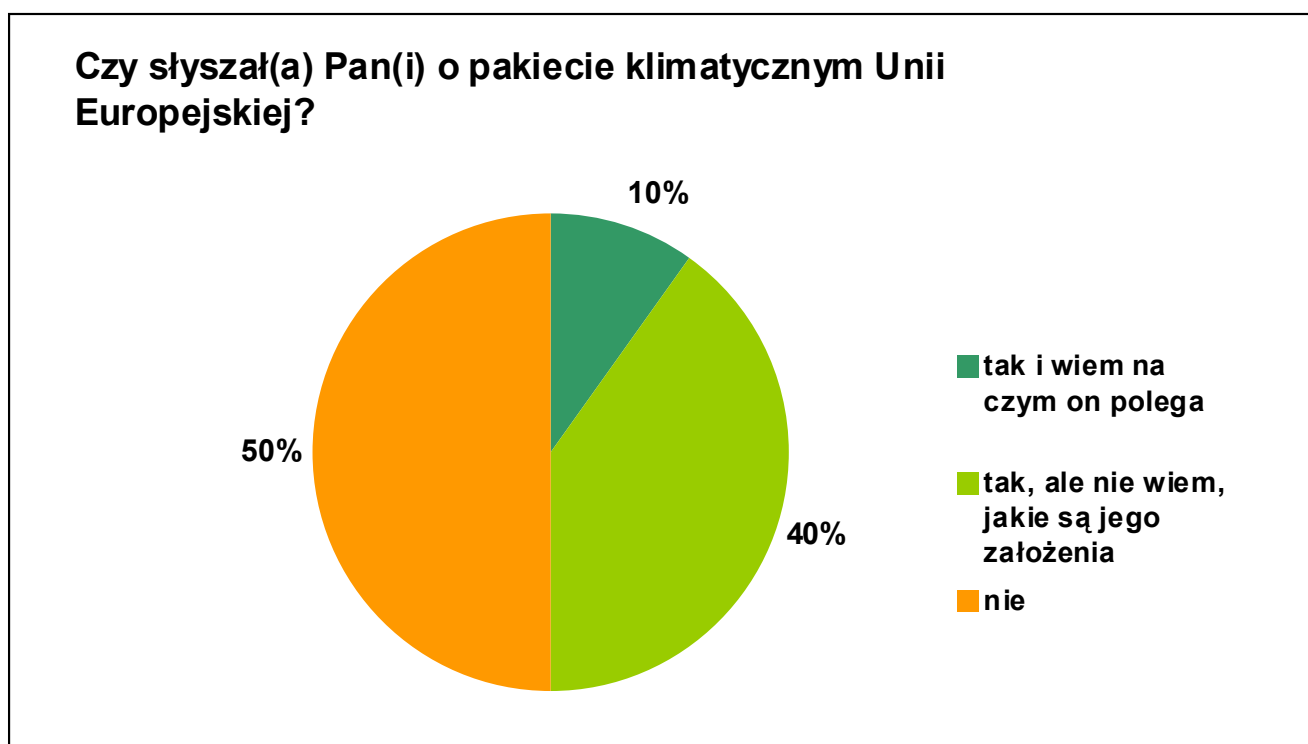

Mężczyźni (42%) częściej od kobiet (33%) opowiadają się za podejmowaniem decyzji dotyczących walki ze zmianami klimatycznymi na szczeblu Unii Europejskiej. Stosunkowo wysokie jest poparcie dla tego rozwiązania także wśród respondentów w wieku 30-39 lat (43%), z wykształceniem średnim (41%) i wyższym (53%) oraz mieszkańców miast od 100 do 500 tys. (41%) i powyżej 500 tys. (42%).

Osoby z wyższym wykształceniem wyróżniają się na tle pozostałych respondentów, ze względu na swoje wyższe poparcie dla decydowania o sprawach klimatu na szczeblu UE (53%) niż samodzielnie przez poszczególne państwa członkowskie (43%). Respondenci należący do pozostałych grup społeczno-demograficznych woleliby, żeby decyzje takie zapadały na szczeblu krajowym – najczęściej pogląd taki wyrażają badani z wykształceniem podstawowym (65%) i zasadniczym zawodowym (71%).

7. WIEDZA NA TEMAT PAKIETU KLIMATYCZNEGO UNII EUROPEJSKIEJ I JEGO ZAŁOŻEŃ

Co drugi Polak (50%) słyszał o pakiecie klimatycznym Unii Europejskiej, przy czym co dziesiąty (10%) wie na czym on polega, a pozostali (40%) tylko o nim słyszeli. Połowa badanych nie słyszała o pakiecie klimatycznym.

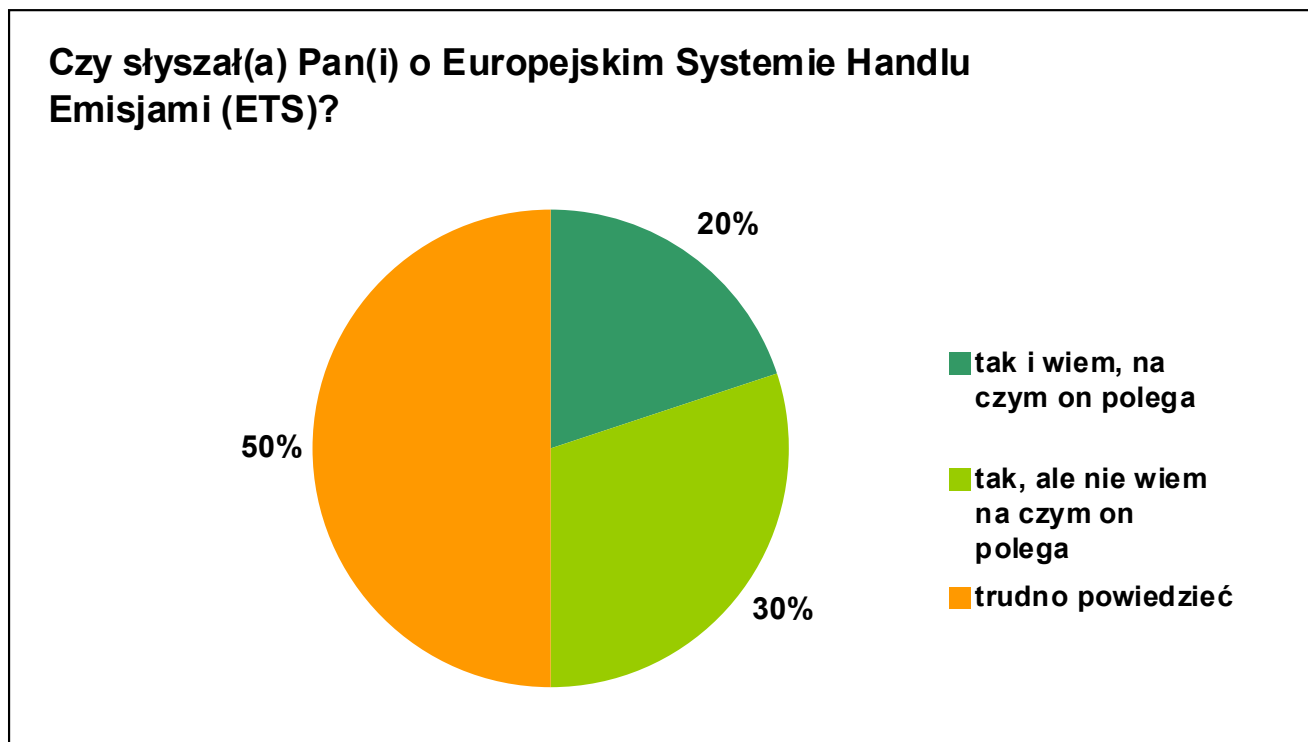

O pakiecie klimatycznym UE słyszeli i wiedzą jakie są jego założenia znacznie częściej mężczyźni (16%) niż kobiety (4%). 40-49-latki (14%) i 50-59-latki (12%) znają założenia pakietu częściej od 18-29-latków (6%), 30-39-latków (9%) oraz badanych w wieku 60 i więcej lat (9%).

Wiedza o pakiecie rośnie wraz z wykształceniem: od 4% wśród osób z wykształceniem podstawowym, 6% wśród tych z wykształceniem zawodowym, 11% ze średnim do 19% wśród osób z wykształceniem wyższym. Wiedza rośnie także wraz ze wzrostem wielkości miejscowości, w której mieszka respondent. O pakiecie słyszało i zna jego założenia 9% mieszkańców wsi, 8% mieszkańców miast do 100 tys., 11% mieszkańców miast od 100 do 500 tys. i 15% miast powyżej 500 tys.

O pakiecie klimatycznym w ogóle nie słyszeli najczęściej respondenci z wykształceniem podstawowym (67%), w wieku 18-29 lat (62%) i 30-39 lat (61%) oraz kobiety (60%).

Co piąty (20%) Polak nie tylko słyszał o Europejskim Systemie Handlu Emisjami (ETS), ale także wie, na czym on polega. Dalsze 30% badanych słyszało o ETS, ale nie zna zasad funkcjonowania tego systemu. Co drugi ankietowany (50%) nigdy nie słyszał o Europejskim Systemie Handlu Emisjami.

O Europejskim Systemie Handlu Emisjami najczęściej słyszeli mężczyźni (33%), 40-49-latkowie (31%), 50-59-latkowie (25%), osoby z wykształceniem wyższym (41%) oraz mieszkańcy miast od 100 do 500 tys. (24%) i powyżej 500 tys. (27%).

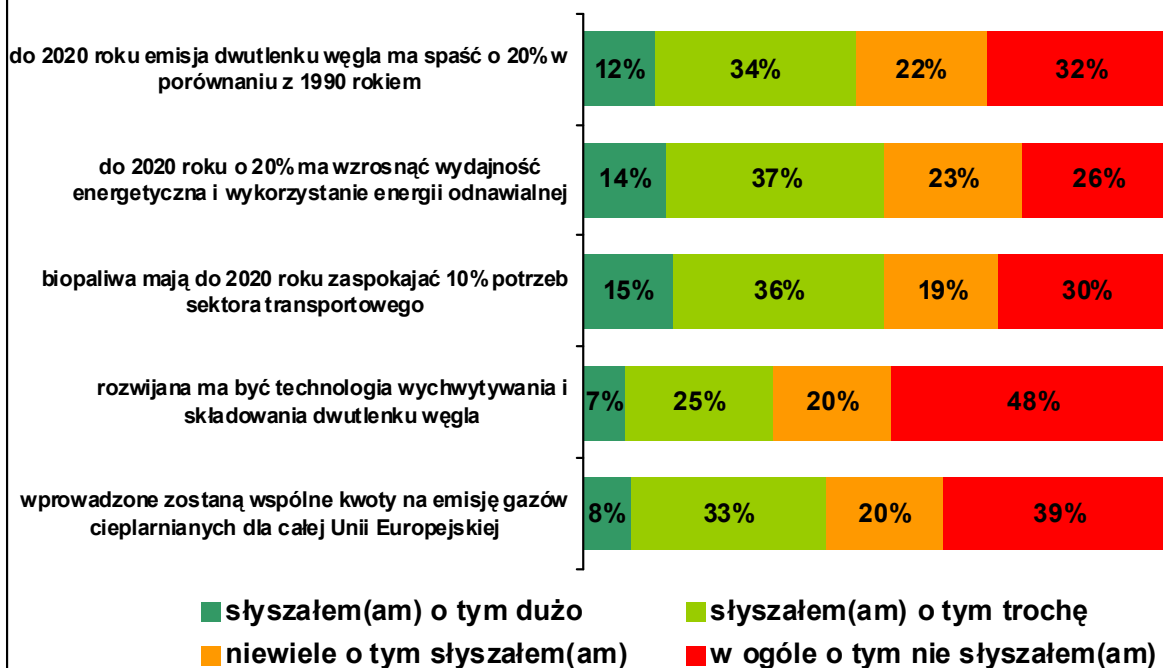
Odsetek osób nie znających ETS najwyższy jest wśród kobiet (61%), 18-29-latków (61%) i badanych z wykształceniem podstawowym (63%).

Spośród poszczególnych założeń pakietu klimatycznego UE Polacy najwięcej słyszeli o tym, że biopaliwa do 2020 roku mają zaspokajać 10% potrzeb sektora transportowego (15% słyszało o tym dużo, a 36% trochę) oraz o tym, że do 2020 roku o 20% ma wzrosnąć wydajność energetyczna i wykorzystanie energii odnawialnej (14% słyszało dużo, a 37% trochę).

Rzadziej Polacy zetknęli się z informacją, że do 2020 roku emisja dwutlenku węgla ma spaść o 20% w porównaniu z 1990 rokiem. Dużo słyszało o tym 12% społeczeństwa, trochę 34%. Jeszcze mniej informacji dociera do Polaków na temat tego, że w ramach wdrażania pakietu klimatycznego rozwijana ma być technologia wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (7% słyszało dużo, a 25% trochę) oraz, że wprowadzone zostaną wspólne kwoty na emisję gazów cieplarnianych dla całej Unii Europejskiej (8% słyszało dużo, 33% trochę).

Czy słyisał(a) Pan(i), że zgodnie z pakietem klimatycznym w Unii Europejskiej...?

Aspektem pakietu klimatycznego, o którym Polacy najczęściej w ogóle nie słyisli (48%), jest planowane rozwijanie technologii wychwytywania i składowania dwutlenku węgla. 39% badanych nie słyiszało nigdy o tym, że wprowadzone zostaną wspólne kwoty na emisję gazów cieplarnianych dla całej Unii Europejskiej.

32% ankietowanych nie słyiszało o tym, że do 2020 roku emisja dwutlenku węgla ma spaść o 20%. 30% badanych nie wie, że biopaliwa mają zaspokajać w 2020 roku 10% potrzeb sektora transportowego, a 26%, że do 2020 roku o 20% ma wzrosnąć wydajność energetyczna i wykorzystanie energii odnawialnej.

Deklarowana wiedza o poszczególnych aspektach pakietu klimatycznego UE jest zdecydowanie wyższa wśród mężczyzn niż wśród kobiet. Poziom wiedzy na ogół rośnie wraz z wykształceniem i jest wyższy w dużych miastach niż w małych i na wsi.

8. POPARCIE DLA REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PAKIETU KLIMATYCZNEGO PRZEZ POLSKĘ

Co dziesiąty (10%) Polak popiera bez żadnych zastrzeżeń realizację założeń pakietu klimatycznego UE przez Polskę. Dla 50% niezbędnym warunkiem, który powinna spełnić Polska realizując założenia pakietu, jest ochrona najuboższych gospodarstw domowych przed skutkami rosnących cen energii. 37% badanych uważa, że warunkiem powinno być dostosowanie celów ustalonych dla Polski, do faktu, że nasza gospodarka uzależniona jest od spalania węgla.

8% Polaków w ogóle nie popiera realizacji przez nasz kraj założeń pakietu klimatycznego Unii Europejskiej, a 5% nie ma zdania na ten temat.

* Odsetki nie sumują się do 100% ponieważ respondent mógł udzielić jednocześnie odpowiedzi 2 i 3.

Bezwarunkowe poparcie dla realizacji założeń pakietu klimatycznego najczęstsze jest wśród mieszkańców miast powyżej 500 tys. (21%), a także 18-29-latków (14%) i najstarszych respondentów (14%).

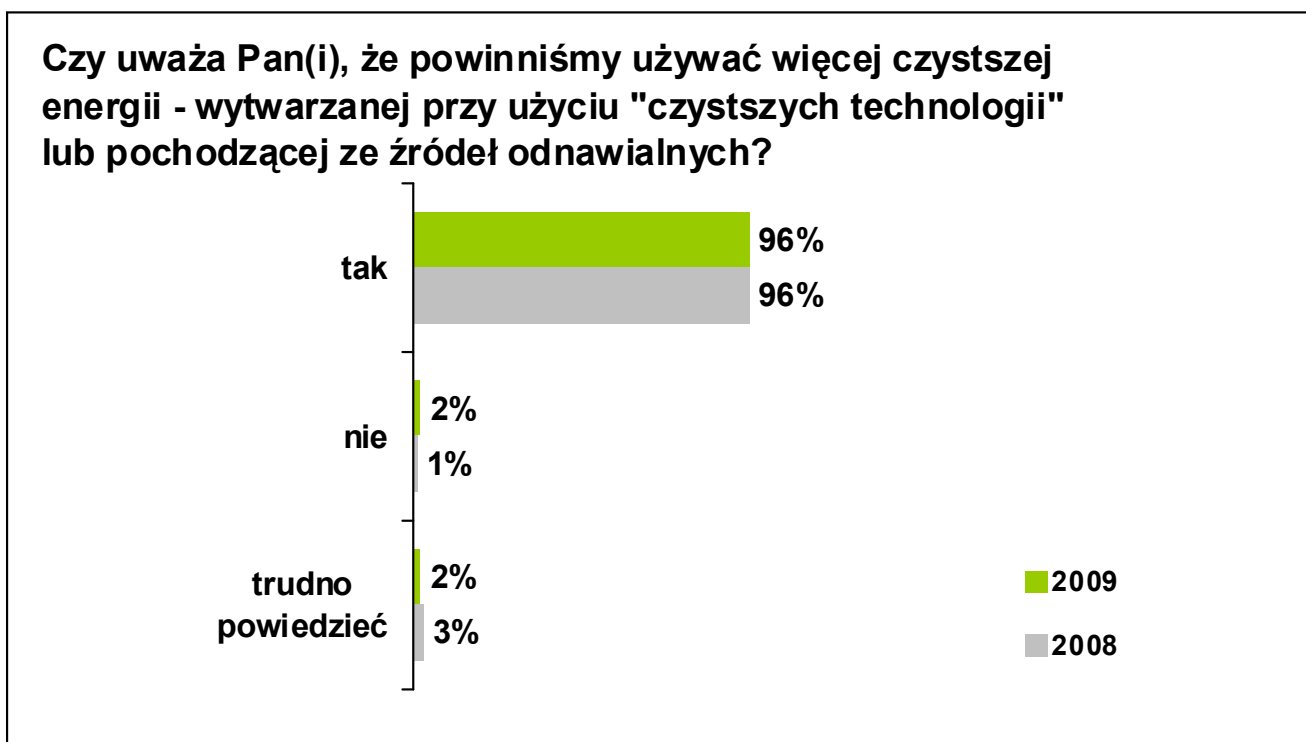
Na konieczność chronienia najuboższych rodzin przed skutkami wzrostu cen energii najczęściej zwracają uwagę kobiety (53%), 50-59-latki (60%), osoby z wykształceniem podstawowym (54%), mieszkańcy wsi (54%) i miast do 100 tys. (53%). Najrzadziej mówią o tym osoby z wykształceniem wyższym (38%) i mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (34%).

Poparcie, ale pod warunkiem dostosowania celów ustalonych dla Polski do faktu, że nasza gospodarka uzależniona jest od spalania węgla, wyrażają najczęściej 40-49-latkowie (50%) oraz osoby z wykształceniem wyższym (51%), najrzadziej zaś badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym (25%).

Odsetek osób w ogóle nie popierających realizacji założeń pakietu klimatycznego przez Polskę wynosi od 10% wśród osób w wieku 60 i więcej lat, badanych z wykształceniem podstawowym i wyższym oraz mieszkańców miast powyżej 500 tys. do 5% wśród osób w wieku 40-49 lat, ankietowanych z wykształceniem średnim i mieszkańców miast do 100 tys.

9. OPINIE NA TEMAT UŻYWANIA CZYSTEJ ENERGII

Polacy niemal powszechnie (96%) są zdania, że powinniśmy używać więcej czystszej energii – wytwarzanej z „czystszych technologii” lub pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Tylko 2% jest przeciwnego zdania i wynik ten jest taki sam jak uzyskany w zeszłym roku (odpowiednio 96% i 1%).

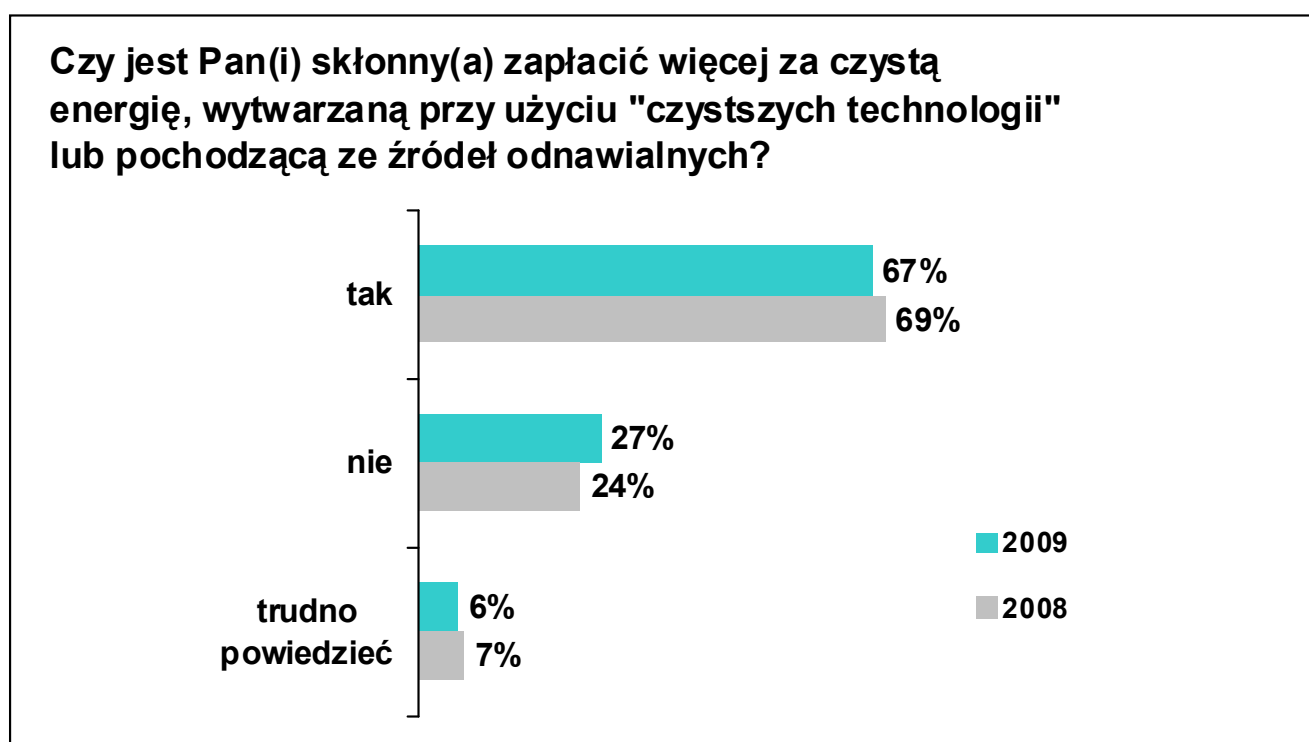

Przekonanie o konieczności większego wykorzystania czystej energii wyraża ponad 90% respondentów niezależnie od ich płci, wieku, wykształcenia czy miejsca zamieszkania.

10. DEKLARACJE GOTOWOŚCI PONOSZENIA WIĘKSZYCH OPŁAT ZA CZYSTĄ ENERGIĘ

Ponad dwie trzecie Polaków (67%) deklaruje, że byliby skłonni zapłacić więcej za czystą energię, wytwarzaną przy użyciu „czystszych technologii” lub pochodzącą ze źródeł odnawialnych. 27% nie zgodziłoby się płacić więcej, a 6% nie ma na ten temat zdania.

Deklaracje dotyczące skłonności do ponoszenia wyższych opłat za czystą energię nie zmieniły się w sposób istotny w porównaniu z 2008 rokiem.

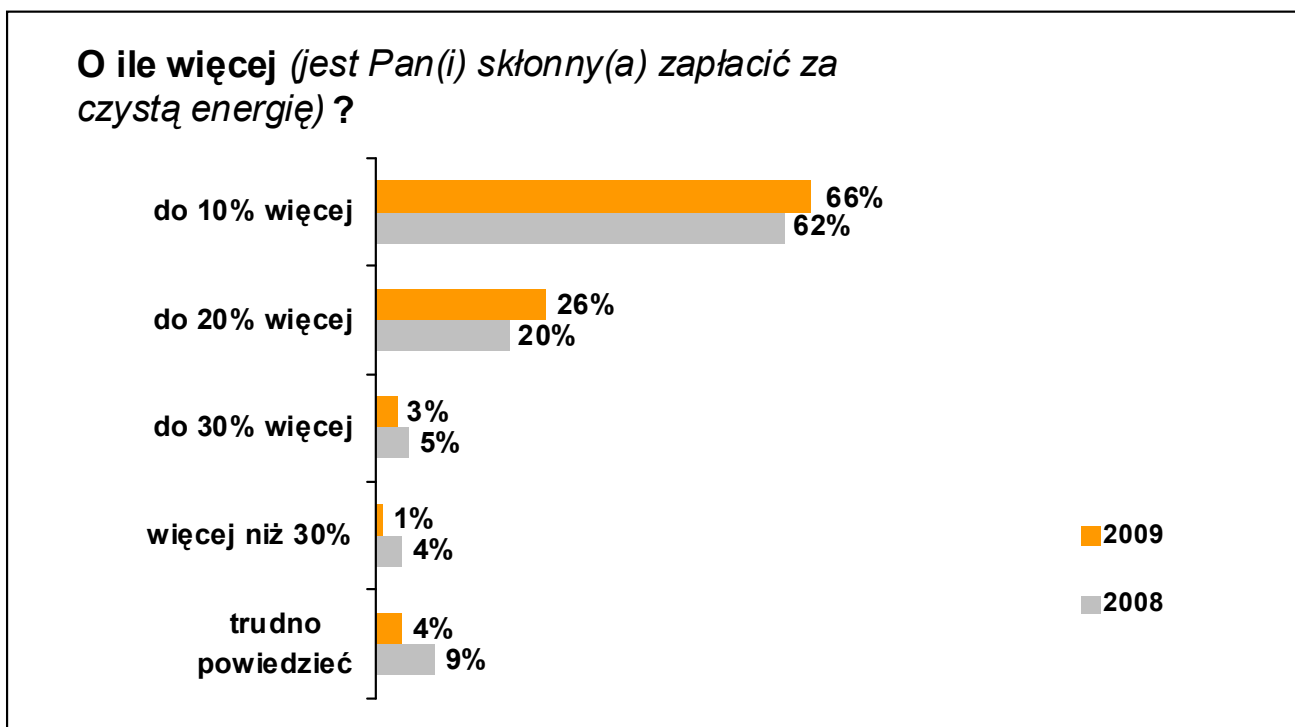
Zapłacić więcej za czystą energię nieco częściej zgodziłyby się kobiety (70%) niż mężczyźni (63%). Częściej skłonni zaakceptować podwyżkę są młodsi respondenci (69% 18-29-latków, 72% 30-39-latków, 71% 40-49-latków) niż osoby należące do dwóch najstarszych grup wiekowych (63% 50-59-latków, 60% osób w wieku 60 i więcej lat).

Akceptacja dla podwyżek rośnie wraz z wykształceniem od 50% wśród respondentów z wykształceniem podstawowym do 78% wśród tych z wyższym. Jest ona również nieco wyższa w dużych miastach (73% w miastach od 100 do 500 tys. i 70% w miastach powyżej 500 tys.) niż na wsi (66%) i w mniejszych miastach (63%).

Respondenci, którzy zgodziliby się płacić więcej za energię z czystych źródeł, na ogół (66%) są skłonni zaakceptować jedynie niewielką podwyżkę – do 10%. Co czwarty (26%) mógłby płacić do 20% więcej.

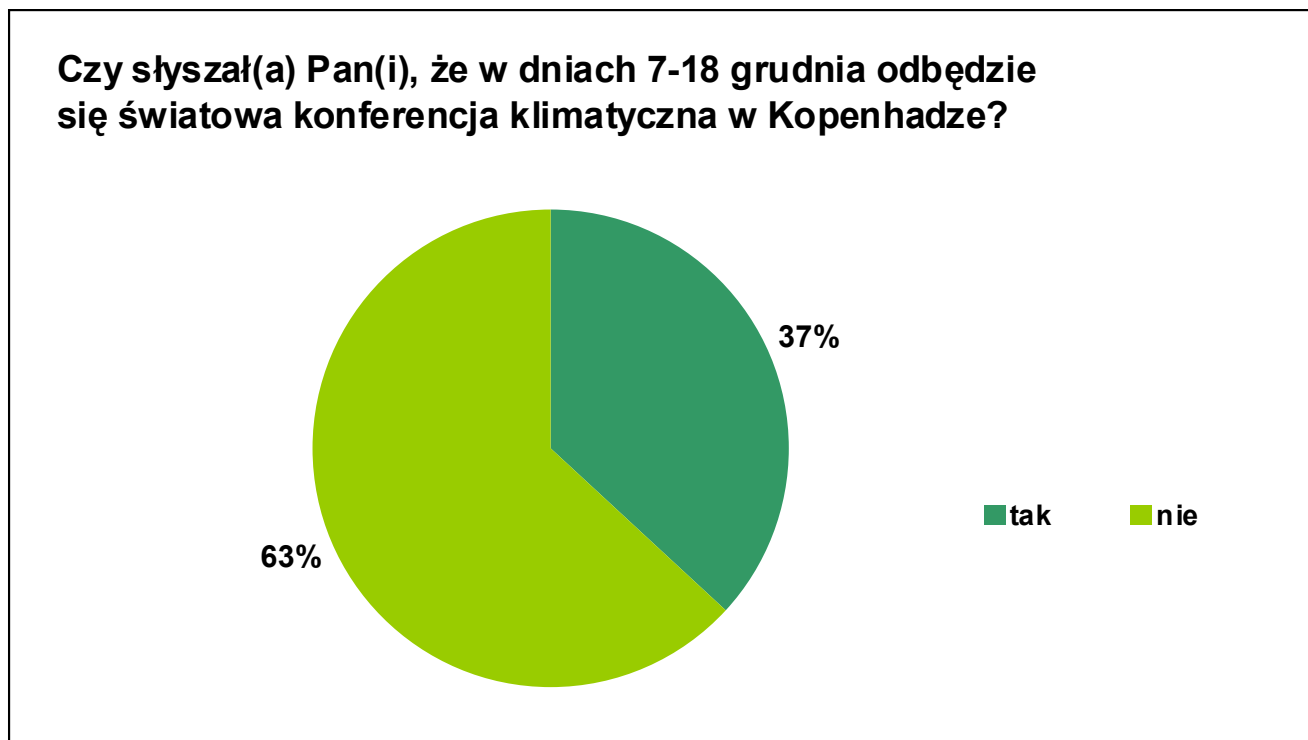
Jedynie trzech na stu (3%) zgodziłoby się, aby podwyżka wyniosła do 30%, a tylko jeden na stu (1%) zaakceptowałby wzrost cen energii o więcej niż 30%.

Przed rokiem dwukrotnie więcej było osób akceptujących podwyżkę powyżej 20% - 9% w porównaniu do 4%. Obecnie o 4 pkt. proc. wyższy jest odsetek badanych zgadzających się jedynie na podwyżkę do 10% i o 6 pkt. proc. wyższy odsetek badanych akceptujących wzrost cen do 20%.

11. WIEDZA O ŚWIATOWEJ KONFERENCJI KLIMATYCZNEJ W KOPENHADZE

O planowanej na 7-18 grudnia światowej konferencji klimatycznej w Kopenhadze słyszał nieco więcej niż co trzeci (37%) Polak. Większość, 63% badanych, nie zetknęła się z informacjami o tym wydarzeniu.

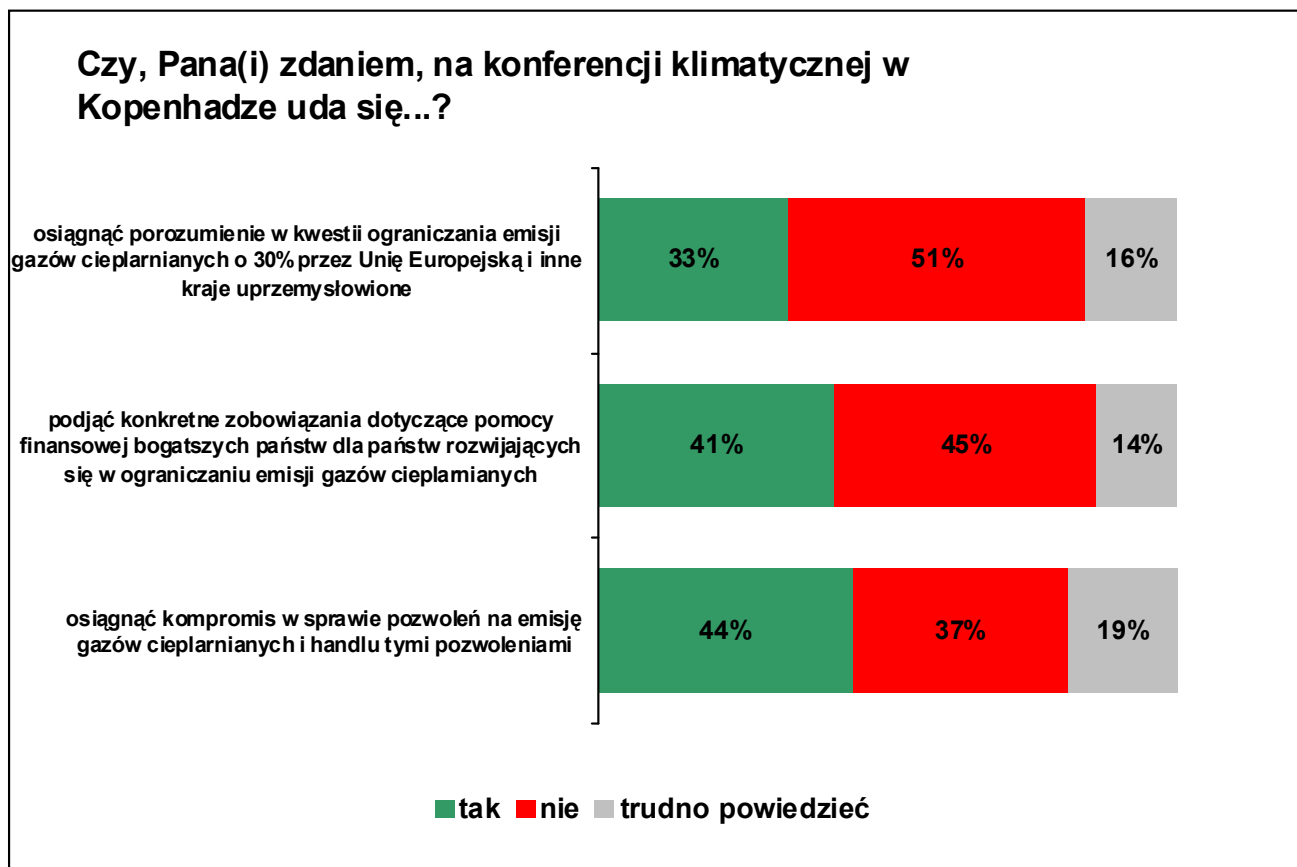
O konferencji, która ma odbyć się w Kopenhadze, znacznie częściej słyszeli mężczyźni (46%) niż kobiety (29%). Wiedza o planowanym szczycie klimatycznym rośnie wraz z wiekiem – słyszało o nim od 25% 18-29-latków do 48% respondentów w wieku 60 i więcej lat.

Wysoki poziom wiedzy o konferencji klimatycznej wyróżnia respondentów z wykształceniem wyższym, wśród których słyszała o niej ponad połowa (52%). Dla porównania odsetek ten wynosi 33% wśród osób z wykształceniem podstawowym, 30% wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i 38% wśród osób z wykształceniem średnim.

Wiedza o konferencji w Kopenhadze jest wyższa w miastach powyżej 500 tys. (46%) oraz miastach od 100 do 500 tys. (41%) niż na wsi (35%) i w miastach do 100 tys. (35%).

12. PRZEWIDYWANIA DOTYCZĄCE USTALEŃ KONFERENCJI

Co trzeci (33%) respondent wierzy, że na zbliżającej się konferencji klimatycznej w Kopenhadze uda się osiągnąć porozumienie w kwestii ograniczania emisji gazów cieplarnianych o 30% przez Unię Europejską i inne kraje uprzemysłowione np. Stany Zjednoczone. Według 51% Polaków nie ma szans na takie porozumienie, a 16% nie ma zdania na ten temat.

41% badanych uważa, że w czasie konferencji klimatycznej uda się podjąć konkretne zobowiązania dotyczące pomocy finansowej państw bogatszych dla rozwijających się w ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych. Nie wierzy w to 45% respondentów, zaś 14% nie ma na ten temat zdania.

44% Polaków sądzi, że na konferencji klimatycznej uda się osiągnąć kompromis w sprawie pozwoleń na emisję gazów cieplarnianych i handlu tymi pozwoleniami. Stosunkowo najmniej (37%) jest w tym przypadku osób nie wierzących w powodzenie negocjacji. Co piąty (19%) badany nie potrafi określić, czy kompromis jest możliwy.

MARGINES BŁĘDU

wiarygodność:	0,95	Wielkość frakcji:											
		1%	3%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%
Wielkość próby													
50		2,8%	4,7%	6,0%	8,3%	9,9%	11,1%	12,0%	12,7%	13,2%	13,6%	13,8%	13,9%
100		2,0%	3,3%	4,3%	5,9%	7,0%	7,8%	8,5%	9,0%	9,3%	9,6%	9,8%	9,8%
150		1,6%	2,7%	3,5%	4,8%	5,7%	6,4%	6,9%	7,3%	7,6%	7,8%	8,0%	8,0%
200		1,4%	2,4%	3,0%	4,2%	4,9%	5,5%	6,0%	6,4%	6,6%	6,8%	6,9%	6,9%
250		1,2%	2,1%	2,7%	3,7%	4,4%	5,0%	5,4%	5,7%	5,9%	6,1%	6,2%	6,2%
300		1,1%	1,9%	2,5%	3,4%	4,0%	4,5%	4,9%	5,2%	5,4%	5,5%	5,6%	5,7%
350		1,0%	1,8%	2,3%	3,1%	3,7%	4,2%	4,5%	4,8%	5,0%	5,1%	5,2%	5,2%
400		1,0%	1,7%	2,1%	2,9%	3,5%	3,9%	4,2%	4,5%	4,7%	4,8%	4,9%	4,9%
450		0,9%	1,6%	2,0%	2,8%	3,3%	3,7%	4,0%	4,2%	4,4%	4,5%	4,6%	4,6%
500		0,9%	1,5%	1,9%	2,6%	3,1%	3,5%	3,8%	4,0%	4,2%	4,3%	4,4%	4,4%
550		0,8%	1,4%	1,8%	2,5%	3,0%	3,3%	3,6%	3,8%	4,0%	4,1%	4,2%	4,2%
600		0,8%	1,4%	1,7%	2,4%	2,9%	3,2%	3,5%	3,7%	3,8%	3,9%	4,0%	4,0%
650		0,8%	1,3%	1,7%	2,3%	2,7%	3,1%	3,3%	3,5%	3,7%	3,8%	3,8%	3,8%
700		0,7%	1,3%	1,6%	2,2%	2,6%	3,0%	3,2%	3,4%	3,5%	3,6%	3,7%	3,7%
750		0,7%	1,2%	1,6%	2,1%	2,6%	2,9%	3,1%	3,3%	3,4%	3,5%	3,6%	3,6%
800		0,7%	1,2%	1,5%	2,1%	2,5%	2,8%	3,0%	3,2%	3,3%	3,4%	3,4%	3,5%
850		0,7%	1,1%	1,5%	2,0%	2,4%	2,7%	2,9%	3,1%	3,2%	3,3%	3,3%	3,4%
900		0,7%	1,1%	1,4%	2,0%	2,3%	2,6%	2,8%	3,0%	3,1%	3,2%	3,3%	3,3%
950		0,6%	1,1%	1,4%	1,9%	2,3%	2,5%	2,8%	2,9%	3,0%	3,1%	3,2%	3,2%
1000		0,6%	1,1%	1,4%	1,9%	2,2%	2,5%	2,7%	2,8%	3,0%	3,0%	3,1%	3,1%

TABELE

P1. Czy uważa Pan/Pani, że zmiany klimatyczne stanowią zagrożenie, któremu trzeba aktywnie przeciwdziałać?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		84	13	3	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	79	17	4	476
	Kobieta	89	9	2	524
WIEK	18-29 lat	86	12	2	238
	30-39 lat	82	12	6	182
	40-49 lat	79	20	1	160
	50-59 lat	86	12	2	188
	60 lub więcej lat	86	10	4	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	83	11	5	164
	zasadnicze zawodowe	85	11	3	270
	średnie	85	13	2	411
	wyższe	81	16	3	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	87	10	3	376
	miasto do 100 tys.	83	13	3	325
	miasto 101-500 tys.	79	17	4	177
	miasto pow. 500 tys.	86	14		121
REGION	małopolski	84	12	4	155
	wschodni	80	15	4	101
	katowicki	81	16	4	145
	dolnośląski	88	10	3	105
	wielkopolski	86	11	3	114
	pomorski	86	11	3	156
	centralny	85	14	1	224

P2. Jakie są Pana/Pani zdaniem główne korzyści z walki ze zmianami klimatycznymi?

		DANE W PROC.								LICZBA OSÓB
		Czystsze środowisko	Poprawa jakości życia	Korzyści finansowe (realne oszczędności)	Rozwój nowych technologii i nowe miejsca pracy	Mniejsza zależność od importowanej energii i większe bezpieczeństwo energetyczne	Inne	Nie ma żadnych korzyści	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		64	38	28	45	36	2	1	5	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	60	30	24	48	36	3	1	6	476
	Kobieta	67	46	32	41	35	1	1	5	524
WIEK	18-29 lat	56	36	28	47	42	2	2	2	238
	30-39 lat	61	30	21	36	27	0	1	5	182
	40-49 lat	68	37	27	45	41	6	1	3	160
	50-59 lat	72	40	32	45	32	0		6	188
	60 lub więcej lat	64	47	32	49	35	0	0	9	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	59	35	30	38	31	3		13	164
	zasadnicze zawodowe	61	33	27	44	35	1	1	4	270
	średnie	65	42	29	47	37	1	1	3	411
	wyższe	70	42	26	47	39	1	1	4	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	66	40	32	44	40	0		7	376
	miasto do 100 tys.	63	40	28	43	33	2	1	4	325
	miasto 101-500 tys.	63	31	23	40	35	2		6	177
	miasto pow. 500 tys.	61	40	24	56	31	5	3	3	121
REGION	małopolski	66	40	33	44	45	0	1	9	155
	wschodni	60	39	24	44	42	5	1	6	101
	kałowski	66	37	24	45	25	1		4	145
	dolnośląski	59	42	30	43	35	2		4	105
	wielkopolski	70	39	27	45	33			6	114
	pomorski	69	34	32	38	35	0	2	2	156
	centralny	58	39	26	50	36	3	2	6	224

P3. Jakie są Pana/Pani zdaniem skutki uboczne walki ze zmianami klimatycznymi?

		DANE W PROC.						LICZBA OSÓB
		Pogorszenie konkurencyjności europejskiej gospodarki	Wzrosty cen energii	Niekorzystna zmiana stylu życia	Inne	Nie ma żadnych skutków ubocznych	Trudno powiedzieć	
OGÓLEM		26	59	30	4	1	10	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	25	60	21	6	1	9	476
	Kobieta	26	59	38	1	1	11	524
WIEK	18-29 lat	25	61	30	5	0	5	238
	30-39 lat	27	50	29	4	0	10	182
	40-49 lat	26	65	27	3	1	12	160
	50-59 lat	25	65	29	2	2	9	188
	60 lub więcej lat	26	55	34	3	1	15	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	22	63	28	7		9	164
	zasadnicze zawodowe	25	57	32	2	1	11	270
	średnie	25	58	32	2	1	10	411
	wyższe	31	63	22	7	1	8	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	24	64	28	4	1	10	376
	miasto do 100 tys.	26	57	31	4	1	10	325
	miasto 101-500 tys.	31	55	31	2	0	8	177
	miasto pow. 500 tys.	22	57	35	3	1	10	121
REGION	małopolski	24	69	29	6	1	6	155
	wschodni	24	61	25	1		13	101
	katowicki	24	62	22	4		11	145
	dolnośląski	18	50	41	3		14	105
	wielkopolski	29	55	22	1	2	11	114
	pomorski	29	56	29	6	1	9	156
	centralny	27	58	38	2	1	9	224

P4. Czy uważa Pan/Pani, że ze zmianami klimatycznymi należy walczyć, nawet gdyby miało to być szkodliwe dla wzrostu gospodarczego?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		69	26	5	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	67	30	4	476
	Kobieta	71	22	7	524
WIEK	18-29 lat	66	33	1	238
	30-39 lat	67	29	4	182
	40-49 lat	66	27	7	160
	50-59 lat	74	19	7	188
	60 lub więcej lat	73	20	7	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	72	22	6	164
	zasadnicze zawodowe	66	29	4	270
	średnie	72	23	5	411
	wyższe	62	31	6	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	73	22	5	376
	miasto do 100 tys.	69	27	5	325
	miasto 101-500 tys.	61	32	7	177
	miasto pow. 500 tys.	70	27	3	121
REGION	małopolski	74	22	4	155
	wschodni	62	28	10	101
	katowicki	67	30	3	145
	dolnośląski	72	21	7	105
	wielkopolski	71	27	2	114
	pomorski	64	28	7	156
	centralny	71	24	5	224

N1. Czy Unia Europejska powinna odgrywać rolę światowego lidera w walce ze zmianami klimatycznymi?

		DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
		Zdecydowa nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa nie nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		30	45	14	8	3	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	24	44	19	11	2	476
	Kobieta	34	45	11	5	4	524
WIEK	18-29 lat	19	61	11	8		238
	30-39 lat	23	44	20	9	4	182
	40-49 lat	30	43	21	5	2	160
	50-59 lat	35	37	15	7	6	188
	60 lub więcej lat	41	36	8	10	5	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	23	44	20	8	5	164
	zasadnicze zawodowe	26	44	19	6	4	270
	średnie	33	46	10	8	2	411
	wyższe	32	43	10	12	2	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	28	51	13	5	3	376
	miasto do 100 tys.	33	40	16	7	4	325
	miasto 101-500 tys.	28	42	11	15	4	177
	miasto pow. 500 tys.	27	43	19	9	2	121
REGION	małopolski	28	46	15	8	3	155
	wschodni	19	50	15	9	7	101
	katowicki	27	52	10	5	5	145
	dolnośląski	31	51	7	8	3	105
	wielkopolski	36	39	21	2	2	114
	pomorski	26	45	18	9	2	156
	centralny	36	36	14	13	2	224

N2. Czy decyzje dotyczące walki ze zmianami klimatycznymi powinny być podejmowane na szczeblu Unii Europejskiej, czy też każde państwo członkowskie powinno decydować samodzielnie, jakie działania może wprowadzić?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Na szczeblu Unii Europejskiej	Każde państwo powinno decydować samodzielnie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		37	59	4	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	42	54	4	476
	Kobieta	33	64	3	524
WIEK	18-29 lat	38	58	4	238
	30-39 lat	38	60	2	182
	40-49 lat	43	54	3	160
	50-59 lat	36	60	4	188
	60 lub więcej lat	32	63	4	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	31	65	4	164
	zasadnicze zawodowe	26	71	3	270
	średnie	41	56	3	411
	wyższe	53	43	5	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	35	63	2	376
	miasto do 100 tys.	36	61	3	325
	miasto 101-500 tys.	41	51	8	177
	miasto pow. 500 tys.	42	56	2	121
REGION	małopolski	33	64	3	155
	wschodni	37	59	4	101
	katowicki	41	55	5	145
	dolnośląski	35	64	1	105
	wielkopolski	36	61	3	114
	pomorski	41	53	7	156
	centralny	37	61	2	224

N3. Czy słyszał(a) Pan(i) o pakiecie klimatycznym Unii Europejskiej?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak i wiem jakie są jego założenia	Tak, ale nie wiem jakie są jego założenia	Nie	
OGÓŁEM		10	40	50	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	16	45	40	476
	Kobieta	4	36	60	524
WIEK	18-29 lat	6	33	62	238
	30-39 lat	9	30	61	182
	40-49 lat	14	53	33	160
	50-59 lat	12	44	44	188
	60 lub więcej lat	9	44	47	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	4	29	67	164
	zasadnicze zawodowe	6	38	57	270
	średnie	11	42	47	411
	wyższe	19	51	30	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	9	34	57	376
	miasto do 100 tys.	8	44	48	325
	miasto 101-500 tys.	11	44	45	177
	miasto pow. 500 tys.	15	44	41	121
REGION	małopolski	14	28	58	155
	wschodni	7	46	47	101
	katowicki	9	44	47	145
	dolnośląski	4	32	64	105
	wielkopolski	6	47	47	114
	pomorski	7	47	46	156
	centralny	15	39	46	224

N4. Czy slyszal(a) Pan(i) o Europejskim Systemie Handlu Emisjami (ETS)?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak i wiem na czym on polega	Tak, ale nie wiem na czym on polega	Nie	
OGÓŁEM		20	30	50	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	33	30	37	476
	Kobieta	9	30	61	524
WIEK	18-29 lat	13	26	61	238
	30-39 lat	17	29	54	182
	40-49 lat	31	29	40	160
	50-59 lat	25	31	44	188
	60 lub więcej lat	20	34	47	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	8	28	63	164
	zasadnicze zawodowe	16	27	56	270
	średnie	20	32	47	411
	wyższe	41	29	31	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	16	30	54	376
	miasto do 100 tys.	21	31	48	325
	miasto 101-500 tys.	24	32	44	177
	miasto pow. 500 tys.	27	23	51	121
REGION	małopolski	23	17	60	155
	wschodni	16	40	44	101
	katowicki	20	40	40	145
	dolnośląski	12	24	63	105
	wielkopolski	21	26	52	114
	pomorski	16	33	51	156
	centralny	27	30	43	224

N5_1. Czy slyszal(a) Pan(i), że zgodnie z pakietem klimatycznym w Unii Europejskiej do 2020 roku emisja dwutlenku węgla ma spaść o 20% w porównaniu z 1990 rokiem?

		DANE W PROC.				LICZBA OSÓB
		Slyszalem (am) o tym duzo	Slyszalem (am) o tym troche	Niewiele o tym slyszalem(a m)	W ogole o tym nie slyszalem(a m)	
OGÓLEM		12	34	22	32	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	19	38	19	24	476
	Kobieta	7	29	25	39	524
WIEK	18-29 lat	8	25	29	37	238
	30-39 lat	8	25	17	50	182
	40-49 lat	11	42	23	25	160
	50-59 lat	15	41	20	24	188
	60 lub więcej lat	19	38	21	22	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	15	26	25	34	164
	zasadnicze zawodowe	7	30	23	40	270
	średnie	12	36	23	29	411
	wyższe	19	42	16	22	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	8	31	22	39	376
	miasto do 100 tys.	14	33	19	33	325
	miasto 101-500 tys.	14	33	27	26	177
	miasto pow. 500 tys.	16	44	27	13	121
REGION	małopolski	12	24	31	34	155
	wschodni	13	36	14	37	101
	katowicki	14	38	27	21	145
	dolnośląski	7	26	20	46	105
	wielkopolski	10	39	19	31	114
	pomorski	13	31	12	45	156
	centralny	14	39	28	19	224

N5_2. Czy slyszal(a) Pan(i), że zgodnie z pakietem klimatycznym w Unii Europejskiej do 2020 roku o 20% ma wzrosnąć wydajność energetyczna i wykorzystanie energii odnawialnej?

		DANE W PROC.				LICZBA OSÓB
		Slyszalem (am) o tym duzo	Slyszalem (am) o tym troche	Niewiele o tym slyszalem(a m)	W ogole o tym nie slyszalem(a m)	
OGÓLEM		14	37	23	26	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	20	41	20	18	476
	Kobieta	8	34	26	33	524
WIEK	18-29 lat	3	28	36	33	238
	30-39 lat	11	34	16	39	182
	40-49 lat	22	41	16	21	160
	50-59 lat	17	42	23	18	188
	60 lub więcej lat	17	43	22	18	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	11	34	23	32	164
	zasadnicze zawodowe	16	42	19	23	270
	średnie	11	37	27	25	411
	wyższe	18	35	19	28	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	11	36	24	28	376
	miasto do 100 tys.	15	36	21	28	325
	miasto 101-500 tys.	17	38	25	21	177
	miasto pow. 500 tys.	14	43	23	20	121
REGION	małopolski	15	26	29	30	155
	wschodni	9	39	20	33	101
	katowicki	16	39	19	25	145
	dolnośląski	10	34	18	37	105
	wielkopolski	15	38	23	24	114
	pomorski	12	43	20	25	156
	centralny	15	40	27	17	224

N5_3. Czy słyssał(a) Pan(i), że zgodnie z pakietem klimatycznym w Unii Europejskiej biopaliwa mają do 2020 roku zaspokajać 10% potrzeb sektora transportowego?

		DANE W PROC.				LICZBA OSÓB
		Słyssałem (am) o tym duzo	Słyssałem (am) o tym troche	Niewiele o tym słyssałem(a m)	W ogóle o tym nie słyssałem(a m)	
OGÓLEM		15	36	19	30	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	22	38	17	22	476
	Kobieta	8	34	21	37	524
WIEK	18-29 lat	12	27	20	40	238
	30-39 lat	6	37	19	38	182
	40-49 lat	20	38	22	21	160
	50-59 lat	17	43	19	22	188
	60 lub więcej lat	19	38	17	26	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	14	33	13	40	164
	zasadnicze zawodowe	12	43	20	25	270
	średnie	17	32	21	30	411
	wyższe	13	40	21	26	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	11	36	21	32	376
	miasto do 100 tys.	20	36	20	24	325
	miasto 101-500 tys.	17	34	19	30	177
	miasto pow. 500 tys.	8	40	14	38	121
REGION	małopolski	11	33	24	31	155
	wschodni	16	33	14	36	101
	katowicki	22	32	25	21	145
	dolnośląski	11	37	14	38	105
	wielkopolski	12	43	26	19	114
	pomorski	15	38	16	31	156
	centralny	14	37	16	33	224

N5_4. Czy słyszał(a) Pan(i), że zgodnie z pakietem klimatycznym w Unii Europejskiej rozwijana ma być technologia wychwytywania i składowania dwutlenku węgla?

		DANE W PROC.				LICZBA OSÓB
		Słyszałem (am) o tym dużo	Słyszałem (am) o tym trochę	Niewiele o tym słyszałem(a m)	W ogóle o tym nie słyszałem(a m)	
OGÓŁEM		7	25	20	48	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	11	26	17	47	476
	Kobieta	4	23	23	50	524
WIEK	18-29 lat	5	26	18	52	238
	30-39 lat	8	12	20	60	182
	40-49 lat	6	29	17	47	160
	50-59 lat	6	28	20	46	188
	60 lub więcej lat	11	28	23	39	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	7	21	22	50	164
	zasadnicze zawodowe	6	22	21	51	270
	średnie	6	27	19	49	411
	wyższe	15	26	19	40	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	7	21	22	51	376
	miasto do 100 tys.	6	23	19	51	325
	miasto 101-500 tys.	11	33	19	37	177
	miasto pow. 500 tys.	7	28	15	50	121
REGION	małopolski	7	17	21	54	155
	wschodni	3	23	10	64	101
	katowicki	9	28	30	34	145
	dolnośląski	4	21	13	62	105
	wielkopolski	9	28	22	40	114
	pomorski	7	20	19	54	156
	centralny	9	31	20	40	224

N5_5. Czy słyssał(a) Pan(i), że zgodnie z pakietem klimatycznym w Unii Europejskiej wprowadzone zostaną wspólne kwoty na emisję gazów cieplarnianych dla całej Unii Europejskiej?

		DANE W PROC.				LICZBA OSÓB
		Słyszałem (am) o tym dużo	Słyszałem (am) o tym trochę	Niewiele o tym słyssałem(a m)	W ogóle o tym nie słyssałem(a m)	
OGÓŁEM		8	33	20	39	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	14	38	18	30	476
	Kobieta	3	28	22	47	524
WIEK	18-29 lat	8	32	21	39	238
	30-39 lat	8	27	21	45	182
	40-49 lat	8	30	19	43	160
	50-59 lat	10	30	25	35	188
	60 lub więcej lat	8	41	15	36	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	3	34	17	46	164
	zasadnicze zawodowe	6	26	23	45	270
	średnie	10	33	20	37	411
	wyższe	13	41	19	27	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	5	34	20	41	376
	miasto do 100 tys.	9	26	20	45	325
	miasto 101-500 tys.	14	34	23	30	177
	miasto pow. 500 tys.	9	44	15	32	121
REGION	małopolski	7	34	14	45	155
	wschodni	3	42	11	44	101
	katowicki	12	34	24	30	145
	dolnośląski	4	20	21	55	105
	wielkopolski	12	31	25	31	114
	pomorski	9	25	23	43	156
	centralny	9	38	20	33	224

N6. Czy popiera Pan(i) realizację założeń pakietu klimatycznego przez Polskę?

		DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
		Tak, bez żadnych zastrzeżeń	Tak, pod warunkiem ochrony najuboższych gospodarstw domowych przed skutkami rosnących cen energii	Tak, pod warunkiem dostosowania a celów ustalonych dla Polski do faktu, że nasza gospodarka uzależniona jest od spalania węgla	Nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		10	50	37	8	5	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	10	46	39	8	6	476
	Kobieta	10	53	35	7	5	524
WIEK	18-29 lat	14	44	33	8	6	238
	30-39 lat	6	49	34	8	9	182
	40-49 lat	9	50	50	5	4	160
	50-59 lat	5	60	38	7	3	188
	60 lub więcej lat	14	49	33	10	6	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	11	54	25	10	5	164
	zasadnicze zawodowe	10	53	33	9	6	270
	średnie	10	51	39	5	6	411
	wyższe	8	38	51	10	3	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	9	54	33	9	6	376
	miasto do 100 tys.	8	53	39	5	6	325
	miasto 101-500 tys.	9	47	43	8	5	177
	miasto pow. 500 tys.	21	34	37	10	5	121
REGION	małopolski	7	57	31	7	7	155
	wschodni	13	48	34	11	7	101
	katowicki	7	46	50	6	3	145
	dolnośląski	10	48	29	7	11	105
	wielkopolski	6	50	42	11	1	114
	pomorski	12	55	34	5	3	156
	centralny	14	46	37	8	6	224

P10. Czy myśli Pan/Pani, że elektrownie powinny płacić za emisję całego dwutlenku węgla, który powstaje przy produkcji energii?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		63	26	11	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	55	37	8	476
	Kobieta	70	17	13	524
WIEK	18-29 lat	65	31	4	238
	30-39 lat	66	27	8	182
	40-49 lat	58	29	13	160
	50-59 lat	60	26	14	188
	60 lub więcej lat	65	20	15	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	61	25	14	164
	zasadnicze zawodowe	63	25	12	270
	średnie	64	27	9	411
	wyższe	63	29	8	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	64	25	11	376
	miasto do 100 tys.	65	25	10	325
	miasto 101-500 tys.	59	31	10	177
	miasto pow. 500 tys.	59	28	13	121
REGION	małopolski	64	27	8	155
	wschodni	52	33	15	101
	katowicki	64	27	9	145
	dolnośląski	66	23	10	105
	wielkopolski	71	20	9	114
	pomorski	62	24	14	156
	centralny	61	29	10	224

P11. Czy uważa Pan/Pani, że powinniśmy używać więcej czystszej energii – wytwarzanej przy użyciu "czystszych technologii" lub pochodzącej ze źródeł odnawialnych?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		96	2	2	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	96	2	1	476
	Kobieta	95	3	2	524
WIEK	18-29 lat	96	3	1	238
	30-39 lat	97	2	0	182
	40-49 lat	98	1	1	160
	50-59 lat	95	3	3	188
	60 lub więcej lat	94	3	3	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	93	4	3	164
	zasadnicze zawodowe	98	1	1	270
	średnie	97	2	1	411
	wyższe	94	4	3	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	96	2	2	376
	miasto do 100 tys.	96	2	1	325
	miasto 101-500 tys.	97	1	2	177
	miasto pow. 500 tys.	91	6	3	121
REGION	małopolski	98	2	0	155
	wschodni	98		2	101
	katowicki	94	4	1	145
	dolnośląski	98	1	1	105
	wielkopolski	95	3	2	114
	pomorski	97	1	2	156
	centralny	93	4	3	224

P12. Czy jest Pan/Pani skłonny(a) zapłacić więcej za czystą energię, wytwarzaną przy użyciu "czystszych technologii" lub pochodzącą ze źródeł odnawialnych?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		67	27	6	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	63	33	5	476
	Kobieta	70	22	7	524
WIEK	18-29 lat	69	26	5	238
	30-39 lat	72	23	5	182
	40-49 lat	71	25	4	160
	50-59 lat	63	28	9	188
	60 lub więcej lat	60	34	7	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	50	40	10	164
	zasadnicze zawodowe	68	27	4	270
	średnie	68	27	6	411
	wyższe	78	16	6	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	66	27	7	376
	miasto do 100 tys.	63	30	8	325
	miasto 101-500 tys.	73	24	3	177
	miasto pow. 500 tys.	70	27	3	121
REGION	małopolski	67	27	6	155
	wschodni	65	27	9	101
	katowicki	65	30	5	145
	dolnośląski	75	16	9	105
	wielkopolski	75	20	5	114
	pomorski	60	32	8	156
	centralny	65	32	3	224

P13. Jeśli tak, o ile więcej?

		DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
		Do 10% więcej	Do 20% więcej	Do 30 % więcej	Więcej niż 30%	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		66	26	3	1	4	666
PŁEĆ	Mężczyzna	62	30	3	1	5	298
	Kobieta	70	22	4	1	4	368
WIEK	18-29 lat	57	37	4		2	165
	30-39 lat	68	24	5	1	2	132
	40-49 lat	69	22	3	2	4	113
	50-59 lat	65	26	2	2	5	118
	60 lub więcej lat	75	15	2	1	7	138
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	64	23	9		5	82
	zasadnicze zawodowe	73	18	3	1	5	185
	średnie	63	30	1	1	4	278
	wyższe	64	27	4	1	4	121
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	67	25	4	1	3	248
	miasto do 100 tys.	70	23	2		5	204
	miasto 101-500 tys.	60	29	3	1	7	129
	miasto pow. 500 tys.	66	25	4	3	2	85
REGION	małopolski	74	22	2		3	104
	wschodni	67	16	11	2	5	65
	katowicki	73	19	2	2	5	94
	dolnośląski	70	24	6	1		78
	wielkopolski	60	32	4		4	85
	pomorski	58	30	3	1	8	94
	centralny	64	30	1	2	4	145

N7. Czy slyszal(a) Pan(i), że w dniach 7-18 grudnia odbędzie się światowa konferencja klimatyczna w Kopenhadze?

		DANE W PROC.		LICZBA OSÓB
		Tak	Nie	
OGÓŁEM		37	63	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	46	54	476
	Kobieta	29	71	524
WIEK	18-29 lat	25	75	238
	30-39 lat	31	69	182
	40-49 lat	41	59	160
	50-59 lat	41	59	188
	60 lub więcej lat	48	52	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	33	67	164
	zasadnicze zawodowe	30	70	270
	średnie	38	62	411
	wyższe	52	48	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	35	65	376
	miasto do 100 tys.	35	65	325
	miasto 101-500 tys.	41	59	177
	miasto pow. 500 tys.	46	54	121
REGION	małopolski	40	60	155
	wschodni	39	61	101
	katowicki	38	62	145
	dolnośląski	26	74	105
	wielkopolski	47	53	114
	pomorski	31	69	156
	centralny	39	61	224

N8. Czy, Pana(i) zdaniem, na konferencji klimatycznej w Kopenhadze uda się osiągnąć porozumienie w kwestii ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 30% przez Unię Europejską i inne kraje uprzemysłowione np. Stany Zjednoczone?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		33	51	16	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	29	60	11	476
	Kobieta	36	43	21	524
WIEK	18-29 lat	32	57	11	238
	30-39 lat	38	47	15	182
	40-49 lat	31	55	13	160
	50-59 lat	30	53	17	188
	60 lub więcej lat	32	44	24	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	38	35	27	164
	zasadnicze zawodowe	35	47	18	270
	średnie	34	53	13	411
	wyższe	17	72	11	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	34	47	19	376
	miasto do 100 tys.	30	51	18	325
	miasto 101-500 tys.	33	57	10	177
	miasto pow. 500 tys.	33	56	12	121
REGION	małopolski	22	63	15	155
	wschodni	28	53	19	101
	katowicki	37	52	11	145
	dolnośląski	33	39	27	105
	wielkopolski	37	47	17	114
	pomorski	33	51	16	156
	centralny	37	49	14	224

N8. Czy, Pana(i) zdaniem, na konferencji klimatycznej w Kopenhadze uda się podjąć konkretne zobowiązania dotyczące pomocy finansowej bogatszych państw dla państw rozwijających się w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		41	45	14	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	38	52	10	476
	Kobieta	44	38	18	524
WIEK	18-29 lat	41	48	11	238
	30-39 lat	40	45	15	182
	40-49 lat	30	54	16	160
	50-59 lat	44	43	13	188
	60 lub więcej lat	47	37	16	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	44	38	18	164
	zasadnicze zawodowe	45	42	13	270
	średnie	39	48	13	411
	wyższe	37	48	15	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	37	48	15	376
	miasto do 100 tys.	45	41	14	325
	miasto 101-500 tys.	48	41	11	177
	miasto pow. 500 tys.	32	52	16	121
REGION	małopolski	38	51	12	155
	wschodni	34	48	18	101
	katowicki	52	39	9	145
	dolnośląski	41	41	18	105
	wielkopolski	44	41	15	114
	pomorski	41	46	13	156
	centralny	38	47	15	224

N8. Czy, Pana(i) zdaniem, na konferencji klimatycznej w Kopenhadze uda się osiągnąć kompromis w sprawie pozwoleń na emisję gazów cieplarnianych i handlu tymi pozwoleniami?

		DANE W PROC.			LICZBA OSÓB
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
OGÓŁEM		44	37	19	1000
PŁEĆ	Mężczyzna	44	42	13	476
	Kobieta	44	32	24	524
WIEK	18-29 lat	42	43	15	238
	30-39 lat	36	42	22	182
	40-49 lat	49	40	10	160
	50-59 lat	50	33	17	188
	60 lub więcej lat	43	27	29	233
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	39	29	32	164
	zasadnicze zawodowe	43	37	20	270
	średnie	48	37	14	411
	wyższe	39	45	16	155
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	38	40	22	376
	miasto do 100 tys.	44	36	20	325
	miasto 101-500 tys.	53	33	14	177
	miasto pow. 500 tys.	48	36	16	121
REGION	małopolski	41	43	16	155
	wschodni	43	37	20	101
	katowicki	46	36	18	145
	dolnośląski	40	31	29	105
	wielkopolski	50	33	17	114
	pomorski	39	42	20	156
	centralny	48	34	18	224

KWESTIONARIUSZ

WSTĘP

Dzień dobry, nazywam się ....., jestem ankieterem(ankieterką) Ośrodka Badania Opinii Publicznej w Warszawie. Przeprowadzamy krótkie badanie opinii na temat walki ze zmianami klimatycznymi. Czy mogę porozmawiać z osobą, która ukończyła 18 lat i jako ostatnia miała urodziny?

S1. Czy zgodzi się Pan(i) na krótki wywiad?

1. tak [KONTYNUUJ]
2. nie [ZAKOŃCZ]

S2. Jeśli to możliwe, nie pytaj, tylko zaznacz płeć respondenta/tki

1. mężczyzna
2. kobieta

S3. Ile ma Pan(i) lat?

Zapisz odpowiedź respondenta

..... → jeśli wiek <18 [ZAKOŃCZ]

S4. Jakie jest Pana(i) wykształcenie, tzn. jaką szkołę ukończył(a) Pan(i) jako ostatnią?

Odczytaj; tylko jedna odpowiedź

1. podstawowe/gimnazjum
2. zasadnicze zawodowe
3. niepełne średnie
4. średnie
5. pomaturalne
6. licencjat
7. wyższe
98. odmowa odpowiedzi

UE realizuje obecnie projekt walki ze zmianami klimatycznymi, czyli wzrostem średniej temperatury na Ziemi i wynikającymi z niego konsekwencjami. Jego celem jest zmniejszenie emisji szkodliwych gazów do atmosfery, bardziej efektywne zużycie energii i rozwój energii ze źródeł odnawialnych, takich jak wiatr, woda, słońce.

1. Czy uważa Pan/Pani, że zmiany klimatyczne stanowią zagrożenie, któremu trzeba aktywnie przeciwdziałać?

1. TAK
2. NIE
97. trudno powiedzieć(nie czytane)

2. Jakie są Pana/Pani zdaniem główne korzyści z walki ze zmianami klimatycznymi?

Możliwe kilka odpowiedzi

1. czystsze środowisko
2. poprawa jakości życia
3. korzyści finansowe (realne oszczędności)
4. rozwój nowych technologii i nowe miejsca pracy
5. mniejsza zależność od importowanej energii i większe bezpieczeństwo energetyczne
6. inne, jakie?....
97. trudno powiedzieć(nie czytane)

3. Jakie są Pana/Pani zdaniem skutki uboczne walki ze zmianami klimatycznymi?

Możliwe kilka odpowiedzi

1. pogorszenie konkurencyjności europejskiej gospodarki
2. wzrosty cen energii
3. niekorzystna zmiana stylu życia
4. inne, jakie?...
97. trudno powiedzieć(nie czytane)

4. Czy uważa Pan/Pani, że ze zmianami klimatycznymi należy walczyć, nawet gdyby miało to być szkodliwe dla wzrostu gospodarczego?

1. TAK
2. NIE
97. trudno powiedzieć(nie czytane)

N1. Czy, Pana(i) zdaniem, Unia Europejska powinna odgrywać rolę światowego lidera w walce ze zmianami klimatycznymi?

1. zdecydowanie tak
2. raczej tak
3. raczej nie
4. zdecydowanie nie
97. trudno powiedzieć

N2. Czy, Pana(i) zdaniem, decyzje dotyczące walki ze zmianami klimatycznymi powinny być podejmowane na szczeblu Unii Europejskiej, czy też każde państwo członkowskie powinno decydować samodzielnie, jakie działania może wprowadzić?

1. na szczeblu Unii Europejskiej
2. każde państwo powinno decydować samodzielnie
97. trudno powiedzieć

N3. Czy słyszał(a) Pan(i) o pakiecie klimatycznym Unii Europejskiej?

1. tak i wiem jakie są jego założenia
2. tak, ale nie wiem jakie są jego założenia
3. nie

N4. Czy słyszał(a) Pan(i) o Europejskim Systemie Handlu Emisjami (ETS)?

1. tak i wiem na czym on polega
2. tak, ale nie wiem na czym on polega
3. nie

N5. Czy słyszał(a) Pan(i), że zgodnie z pakietem klimatycznym w Unii Europejskiej ...?

1. do 2020 roku emisja dwutlenku węgla ma spaść o 20% w porównaniu z 1990 rokiem
2. do 2020 roku o 20% ma wzrosnąć wydajność energetyczna i wykorzystanie energii odnawialnej
3. biopaliwa mają do 2020 roku zaspokajać 10% potrzeb sektora transportowego
4. rozwijana ma być technologia wychwytywania i składowania dwutlenku węgla
5. wprowadzone zostaną wspólne kwoty na emisję gazów cieplarnianych dla całej Unii Europejskiej

1. Słyszałem(am) o tym dużo
2. Słyszałem(am) o tym trochę
3. Niewiele o tym słyszałem(am)
4. W ogóle o tym nie słyszałem(am)

N6. Czy popiera Pan(i) realizację założeń pakietu klimatycznego przez Polskę?

Odpowiedzi 2 i 3 mogą występować wspólnie

1. tak, bez żadnych zastrzeżeń
2. tak, pod warunkiem ochrony najuboższych gospodarstw domowych przed skutkami rosnących cen energii
3. tak, pod warunkiem dostosowania celów ustalonych dla Polski do faktu, że nasza gospodarka uzależniona jest od spalania węgla
4. nie

97. trudno powiedzieć

10. Czy myśli Pan/Pani, że elektrownie powinny płacić za emisję całego dwutlenku węgla, który powstaje przy produkcji energii?

1. TAK
2. NIE

97. trudno powiedzieć(nie czytane)

11. Czy uważa Pan/Pani, że powinniśmy używać więcej czystszej energii – wytwarzanej przy użyciu "czystszych technologii" lub pochodzącej ze źródeł odnawialnych?

1. TAK
2. NIE

97. trudno powiedzieć(nie czytane)

12. Czy jest Pan/Pani skłonny(a) zapłacić więcej za czystą energię, wytwarzaną przy użyciu "czystszych technologii" lub pochodzącą ze źródeł odnawialnych?

1. TAK → pyt. 13
2. NIE → pyt. N7

97. trudno powiedzieć(nie czytane) → pyt. N7

13. Jeśli tak, o ile więcej?

1. do 10% więcej
2. do 20% więcej
3. do 30 % więcej
4. więcej niż 30%

97. trudno powiedzieć(nie czytane)

N7. Czy słyszał(a) Pan(i), że w dniach 7-18 grudnia odbędzie się światowa konferencja klimatyczna w Kopenhadze?

1. tak
2. nie

Wstęp jeśli w N7 odpowiedź „nie”. W dniach 7-18 grudnia w Kopenhadze odbędzie się światowa konferencja klimatyczna, na której przywódcy państw dyskutować będą o przyjęciu rozwiązań, które mają na celu zapobieganie zmianom klimatycznym.

N8. Czy, Pana(i) zdaniem, na konferencji klimatycznej w Kopenhadze uda się...?

1. osiągnąć porozumienie w kwestii ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 30% przez Unię Europejską i inne kraje uprzemysłowione np. Stany Zjednoczone
2. podjąć konkretne zobowiązania dotyczące pomocy finansowej bogatszych państw dla państw rozwijających się w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych
3. osiągnąć kompromis w sprawie pozwoleń na emisję gazów cieplarnianych i handlu tymi pozwoleniami

1. tak
2. nie

97. trudno powiedzieć